

Sobirova Ruxshona

Nordik universiteti Jurnalistika yo'nalishi 1-kurs talabasi.

Kirish

Tabiat va inson o'rtasidagi aloqalar insoniyat tarixining barcha bosqichlarida muhim mavzu bo'lib kelgan. Inson tabiatning bir qismi sifatida uni o'rganish, himoya qilish va undan oqilona foydalanish bilan bog'liq turli faoliyatlarni amalga oshirgan. Hozirgi davrda ekologik muammolarning kuchayishi bu mavzuni yanada dolzarb qilib qo'ydi. Ushbu maqolada tabiat va inson o'rtasidagi o'zaro ta'sir, uning tarixiy va hozirgi zamon aspektlari hamda insonning tabiatga bo'lgan mas'uliyati tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Tabiat va inson o'rtasidagi tarixiy munosabatlar

Insoniyatning dastlabki bosqichlarida tabiat inson hayoti va yashash tarzining ajralmas qismi edi. Qadimgi odamlar tabiat boyliklaridan faqat ehtiyojlarini qondirish uchun foydalangan, ular tabiatni muqaddas deb hisoblagan va uni hurmat qilgan. Bu davrda inson tabiat bilan uyg'un hayot kechirgan.

Ilm-fan va texnologiyaning rivojlanishi bilan inson tabiatdan ko'proq foydalanishni boshladi. Ijtimoiy taraqqiyot jarayonida inson tabiatga o'z hukmronligini o'tkaza boshladi. Bu esa ekologik muammolarni keltirib chiqardi. Ayniqsa, industrial inqilob davrida sanoatning rivojlanishi natijasida yer osti va yer usti resurslari haddan tashqari ishlatilib, atrof-muhitga zarar yetkazildi.

Bugungi kunda insoniyat global ekologik muammolar bilan duch kelmoqda. Atmosferaning ifloslanishi, iqlim o'zgarishi, bioxilma-xillikning yo'qolishi va boshqa muammolar inson faoliyatining salbiy ta'siri natijasida yuzaga kelmoqda. Ayniqsa, iqlim o'zgarishi sayyoramizning barcha qismlarida salbiy oqibatlarni keltirib chiqarmoqda. Bunda muzliklarning erishi, dengiz sathining ko'tarilishi, qurg'oqchilik va suv tanqisligi kabi muammolar misol bo'la oladi.

Insonning tabiatga munosabati masalasi nafaqat ekologik, balki ijtimoiy va iqtisodiy jihatlarga ham ega. Tabiatni muhofaza qilish va barqaror rivojlanishni ta'minlash masalasi butun insoniyatning birdamlikda harakat qilishini talab etadi. Bu jarayonda davlatlar, xalqaro tashkilotlar va fuqarolar jamiyatining roli muhimdir.

Tabiatga nisbatan mas'uliyatli munosabat madaniyatni shakllantirish va uni keng ommaga singdirish zamonaviy jamiyat oldidagi asosiy vazifalardan biridir. Bu jarayonda ta'lim va tarbiya muhim ahamiyatga ega. Bolalar va yoshlarga tabiatga nisbatan ehtiyotkorlik, ekologik ong va mas'uliyatlilikni singdirish jamiyatning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

O'zbekistonda ham tabiatni muhofaza qilish va ekologik muammolarni hal qilish borasida ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda. Davlat ekologik siyosati, milliy bog' va

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

qo'riqxonalar tarmog'ining rivojlantirilishi, atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi qonunchilik tabiat va inson o'rtasidagi munosabatni yaxshilashga qaratilgan.

Xulosa

Tabiat va inson o'rtasidagi uyg'unlikni saqlash bugungi va kelajak avlod uchun juda muhimdir. Tabiatga zarar yetkazmasdan undan oqilona foydalanish, ekologik muvozanatni tiklash va uni asrash uchun har bir inson o'z hissasini qo'shishi lozim. Jamiyatning har bir a'zosi tabiatga nisbatan mas'uliyatli bo'lib, uni kelajak avlod uchun saqlab qolishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. "O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari". Toshkent: O'zbekiston, 1997.
2. Mustafayev B. "Tabiatni muhofaza qilishning iqtisodiy asoslari". Toshkent: Fan, 2004.
3. Xolmatov A., Eshonqulov A. "Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish". Toshkent: Universitet, 2012.
4. BMTning Iqlim o'zgarishi bo'yicha hisobotlari, www.ipcc.ch.
5. O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi: "Atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risida"gi Qonun.

